

طراحی و معماری پایدار در خانه های تاریخی تبریز

1 - امیر پورحسن : دانشجوی ترم آخر کارشناسی ارشد معماری دانشگاه آزاد
تبریز دانشکده هنر و معماری

Amir_pourhasan200@yahoo.com 0914 116 17 84 - 0935 62 67 360

چکیده

به دلیل گرم شدن کره زمین، آلودگی هوا و کاهش منابع انرژی، زیر مجموعه انرژی در تمامی مباحث پایداری احتمالاً ضروری ترین موضوع برای پرداختن می باشد. معماری پایدار یا معماری محیطی، طراحی و ساخت بر اساس ملاحظات محیطی، و با استفاده از مصالح بومی و محلی می باشد. معماری ایران در طی دوره ها و قرون متمادی علاوه بر جنبه های هنری آن در مرحله کاربردی آن نیز قابل مطالعه و بازخوانی در رابطه با مباحث روز و مهم معماری از جمله معماری پایدار می باشد. بدون تردید یکی از نشانه های پیشرفت معماری در هر جامعه کیفیت معماری خانه های آن جامعه می باشد. از طرف دیگر، این موضوع بدلیل گستردگی و عمومیت همواره نیازمند مطالعه و بازنگری در فرآیند های طراحی و ساخت می باشد. در این مقاله ضمن ارائه خلاصه ای از ویژگی های معماری پایدار و معماری ایران، بطور ویژه جنبه های تطبیقی این دو دیدگاه سنتی و مدرن در مورد معماری بومی - اقلیمی تبریز مورد پژوهش قرار گرفته است.

کلید واژه : معماری پایدار، معماری ایران، معماری تبریز، خانه های تبریز

1 . مقدمه

توسعه به عنوان یکی از بزرگترین عوامل تغییر محیط زیست و به تبع آن ساخت و ساز که جزو صنایع بزرگ در استخدام نیروی انسانی باعث از بین بردن زمین های کشاورزی، فرسایش خاک و آلوده کننده محیط زیست و به مخاطره انداختن سلامتی و بهداشت مردم است و بر بحران انرژی دامن می زند. بحرانی که در اواسط دهه 1965 با افزایش میزان آلودگی محیط زیست هشدار به جهانیان محسوب شد و سبب تشکیل گروه های طرفدار محیط زیست که از حامیان محیط زیست در جهان بودند گردید. به دلیل گرم شدن کره زمین، آلودگی هوا و کاهش منابع انرژی، زیر مجموعه انرژی در تمامی مباحث پایداری احتمالاً ضروری ترین موضوع برای پرداختن می باشد.

2. اصول و مبانی معماری پایدار

در بحث توسعه پایدار و به طبع آن معماری پایدار اینکه هر ساختمان باید با محیط طبیعی پیرامون خود تعامل داشته باشد به امری بدیهی مبدل شده. پیدایش مفهوم پایداری در دهه 1970 را می توان نتیجه رشد منطقی و آگاهی تازه ای نسبت به مسائل جهانی محیط زیست و توسعه دانست که به نوبه خود تحت تاثیر عواملی همچون نهضت های زیست محیطی دهه 60؛ انتشار کتاب هایی نظیر محدودیت های رشد و اولین کنفرانس سازمان ملل در مورد محیط زیست و توسعه که در سال 1972 استکهلم برگزار گردید، قرار گرفته بود. - (آذربایجانی، م. م. ، نام مفیدی، س.، مفهوم معماری پایدار، 1382، مجموعه مقالات سومین همایش بهینه سازی مصرف سوخت در ساختمان، 349).

معماری پایدار، مانند سایر مقولات معماری، دارای اصول و قواعد خاص خود است و این سه مرحله را در برمی گیرد:
صرفه جویی در منابع، طراحی برای بازگشت به چرخه زندگی و طراحی برای انسان که هرکدام از آنها استراتژی های ویژه خود را دارند.